

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

25.9.2007

B6-0364/2007

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2

Esitaja(d): Ģirts Valdis Kristovskis, Ryszard Czarnecki, Adam Bielan, Hanna Foltyn-Kubicka, Marcin Libicki, Mieczysław Edmund Janowski ja Konrad Szymański

fraktsiooni UEN nimel

EJKP operatsioon Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis

Euroopa Parlamendi resolutsioon EJKP operatsiooni kohta Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse konflikti Därfüris ja selle laiemat piirkondlikku mõju eelkõige Tšaadi idaosale ja Kesk-Aafrika Vabariigi põhjaosale;
 - võttes arvesse üldasjade ja välissuhete nõukogu 23.–24. juuli 2007. aasta istungi järeldusi, milles nõukogu palus oma pädevatel asutustel seoses võimaliku otsusega vaheoperatsiooni kohta jätkata kavandamist Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika (EJKP) raames ÜRO mitmemõõtmelise kohaloleku toetuseks Ida-Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosas, et parandada julgeolekut nendes piirkondades;
 - võttes arvesse Arusha kohtumist rahu saavutamise küsimuses Därfüris, mis toimus 3.–6. augustini 2007 ning millel osalesid erinevad mässuliste rühmitused ning ÜRO ja Aafrika Liidu vahendajad;
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 31. juuli 2007. aasta resolutsiooni 1769(2007), millega loodi esialgu 12 kuuks Aafrika Liidu ja ÜRO ühisoperatsioon Därfüris (UNAMID);
 - võttes arvesse poliitilise kokkuleppe allakirjutamist N'Djamenas 13. augustil 2007, mille eesmärk on demokraatliku protsessi tugevdamine Tšaadis kõikide Tšaadi enamus- ja opositsiooniparteide osavõtul;
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu eesistuja 27. augusti 2007. aasta avaldust, milles kinnitati valmisolekut ÜRO missiooni käivitamiseks Tšaadis ja tervitati ELi kavatsust toetada seda EJKP sõjalise missiooniga;
 - võttes arvesse oma 12. juuli 2007. aasta resolutsiooni olukorra kohta Därfüris;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 2,
- A. olles sügavalt mures humanitaarolukorra halvenemise pärast Tšaadis, kus Därfüri konflikti ja selle piiriüleste tagajärgede tõttu elab Sudaaniga külgneval Tšaadi idapiiril asuvas 12 laagris umbes 238 000 pagulast Sudaanist, 44 600 pagulast Kesk-Aafrika Vabariigist ning 170 000 riigisisest ümberasustatud isikut;
- B. olles mures Tšaadi idaosas valitseva julgeolekuolukorra pärast, mis on alates 2006. aastast halvenenud Tšaadi julgeolekujõudude ja Tšaadi mässuliste vaheliste kokkupõrgete ning Janjaweedi relvarühmituse ja Sudaanist pärinevate relvastatud rühmituste rünnakute tõttu, millele tuleb lisada banditism ja humanitaarorganisatsioonide ründamised;
- C. toetades ÜRO peasekretäri Ban Ki-Mooni püüd lüüa Därfüri konfliktile lahendus läbirääkimiste teel, edendades kontakte Sudaani ametivõimude ja erinevate mässuliste

rühmituste vahel;

- D. tundes heameelt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1769(2007) üle, millega antakse luba Aafrika Liidu/ÜRO 26 000 sõdurist koosneva väeüksuse saatmiseks Därfüri, mis koos ÜRO politseiüksuse saatmise ja kavandatud EJKP operatsiooniga Tšaadi idaosas ja Kesk-Aafrika Vabariigi põhjaosas aitab kaasa rahu saavutamisele kogu piirkonnas;
- E. tundes heameelt selle üle, et kõik Tšaadi poliitilised parteid kirjutasid N'Djamenas 13. augustil 2007 rahvusvahelise üldsuse ja Tšaadi riigipea president Idriss Deby Itno juuresolekul alla kokkuleppele, mille eesmärk on demokraatliku protsessi tugevdamine Tšaadis;
- F. olles teadlik Liibüa juhtide jõupingutustest leida Tšaadi sisekonfliktile lahendus nende rühmitustega, kes ei kirjutanud alla eespool nimetatud kokkuleppele,
1. on seisukohal, et ELi ja ÜRO kooskõlastatud jõupingutused võivad aidata kaasa selliste tingimuste loomisele, mis võimaldaksid Därfüri, Tšaadi idaosas ja Kesk-Aafrika Vabariigi põhjaosa laiemat piirkonda hõlmava konflikti eri osalistel leida poliitiline lahendus, mis teeks lõpu piirkonnas valitsevale ebakindlusele, hõlbustades seega pagulaste ja riigisisest ümberasustatud isikute tagasipöördumist nende päritoluküladesse;
 2. kiidab heaks EJKP operatsiooni käivitamise Tšaadi idaosas ja Kesk-Aafrika Vabariigi põhjaosas, mille kestus oleks üks aasta, et tagada julgeolek nendes piirkondades, kuid annab oma nõusoleku ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) Euroopa Liidu vägede (EUFOR) missioon peab toetama humanitaartegevust ja looma tingimused, et tekiks turvaline keskkond ÜRO politseiüksuse tööks, riigisisest ümberasustatud isikute tagasipöördumiseks ja piirkonna poliitiliste jõudude vahelise dialoogi jätkumiseks;
 - b) EUFOR peab piirkonna keerulise poliitilise olukorra tõttu tegutsema neutraalselt, hoidudes sekkumast valitsusasutuste ja mässuliste rühmituste vahelisse võitlusse;
 - c) EUFORil peavad olema Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja VII peatüki kohased tugevad volitused ja selged tegutsemisreeglid, mis võimaldaksid vajaduse korral jõu kasutamist, eriti tsiviilisikute, humanitaartöötajate, laagrite, külade või ÜRO politseinike vastu toimuvate rünnakute puhul ning enesekaitseks;
 - d) võimaliku agressori hirmutamiseks peab EUFOR olema nähtav ja tal peab olema nõuetekohane varustus; ta peab suutma läbi viia pikki patrullreide soomukite ja helikopteritega (sealhulgas lahinghelikopteritega);
 - e) enne vägede kohapeale saatmist tuleb määratleda väga selge lahkumisstrateegia, EUFORil peab olema ajutine mandaat, mis peaks nägema ette EUFORi asendamise teiste vägedega, et tagada mandaadi edukas lõpuleviimine ja asjaomaste vägede õigeaegne tagasipöördumine;
 - f) EUFOR ei tohiks olla kaasatud ega sekkuda Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis tegutsevate valitsusväliste organisatsioonide täidetavatesse ülesannetesse, et neid mitte ohustada;

- g) kuigi kavade kohaselt moodustab suurema osa ELi kontingendist Prantsuse väeüksus, on EUFORi jaoks erakordselt tähtis, et teda peetaks erapooletuks, mitte aga Prantsuse sõjalise võimsuse laienduseks piirkonnas;
3. nõuab tungivalt, et nõukogu teavitaks Euroopa Parlamenti regulaarselt operatsiooni eri etappidest: kriisiohjamise kontseptsioon, ühismeede, operatsioonide kontseptsioon, operatsiooni kava, vägede moodustamise protsess, operatsiooni edenemine kuni lõpuni ja omandatud kogemuste analüüsimine;
 4. peab kahetsusväärseks, et kõnealust EJKP operatsiooni ei ole võimalik paljudel põhjustel juhtida hiljuti loodud Euroopa Liidu operatsioonide keskusest; loodab, et see olukord muutub koos uue reformilepinguga, mis peaks muutma EJKP tõhusamaks;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile ning Tšaadi, Kesk-Aafrika Vabariigi ja Sudaani presidentidele, valitsustele ja parlamentidele.